

A

**#абандон #аванс #активи #акциз #акція #аудит
#аукціон #аутсорсинг**

Абандон – походить від англійського слова „abandon” й означає „відмовитися”. Це право того, хто застрахувався (страхувальник), відмовитися від свого застрахованого майна й отримати за це певну суму грошей (страхове відшкодування). Щоб ним скористатися, страхувальник повинен протягом пів року, відколи стався страховий випадок (згорів будинок, вкрали автомобіль тощо), повідомити **#страхову_компанію**. Абандон застосовується тоді, коли майно пошкоджене так, що його недоцільно ремонтувати, воно зникло та неможливо знайти.

Аванс – походить від французького слова „avance” і перекладається як „випередження”, тобто те, що здійснюється заздалегідь. З одного боку, ним є попередня виплата частини грошей у вигляді **#зарплати**. Відповідно до українського законодавства, вона виплачується не раз у місяць, а розбивається на дві частини: за першу половину місяця в період з 16 по 22 число (аванс) і за другу – з 1 по 7 число. Це робиться для того, щоб сім'я не влізла в **#борги**, могла здійснити

#витрати (купівля їжі та одягу, оплата комунальних послуг) і **#заощадити**.

З іншого боку, авансом є завдаток при купівлі товарів, який сплачується до їх отримання. Така передоплата здійснюється для покриття початкових видатків підприємства на закупівлю сировини, оплату електроенергії, виплату зарплати працівникам та інше. На практиці у вигляді авансу сплачується частина майбутньої суми за товари, яка становить 10% або якусь іншу суму. При розірванні договору він повертається повністю, частково або може не повертатися взагалі (залежно від умов договору).

Але слово „аванс” можна використовувати не тільки у вказаних прикладах. Якщо діти хочуть придбати якусь дорогу річ (скейтборд, навушники, настільну гру тощо), на яку довго збирали гроші й не вистачає незначної суми, то можна попросити в батьків **#кишенькові_гроші** авансом.

При цьому вони повинні пообіцяти виконувати умови, за які їх мали б отримувати (і гарно вчитися в школі, відвідувати уроки зі скрипки та прибирати у своїй кімнаті). Мінусом є те, що до початку наступного місяця діти не матимуть грошей на власні потреби.

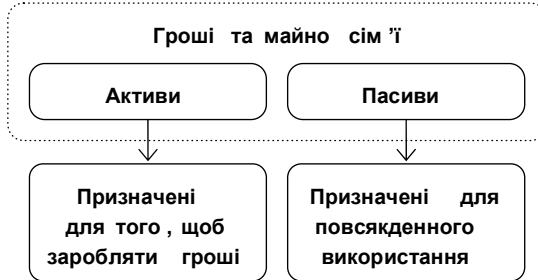
Активи – гроші, які сім'я зберігає в банку або в себе вдома; квартира, будинок, гараж й автомобіль, якими вона володіє; акції компаній; різноманітні дорогоцінності. Саме

так можна охарактеризувати всі матеріальні речі, які належать сім'ї та визначають її **#багатство**. Чим їх більше та чим більша вартість, тим більшими є активи. Роберт Кійосакі (Robert Kiyosaki) ¹ по-іншому підійшов до тлумачення активів, а саме всього того, що приносить **#дохід** сім'ї. Тобто гроші мають лежати в **#банку**, квартира – здаватися в **#оренду**, автомобіль – працювати в таксі.

А от квартира, де мешкає сім'я, належить до пасивів, адже „втягує” гроші на комунальні послуги, поточний ремонт, купівлю меблів і побутової техніки. Так само автомобіль, який використовується тільки для відвезення дітей у школу, привезення продуктів із супермаркету, поїздки у відпустку на море тощо, не можна віднести до активів. Його вартість при майбутньому продажу зменшиться на 20–50%. Але активом буде один із 39 суперкарів Ferrari 250 GTO² за більш ніж 50 мільйонів доларів.

¹ Американський інвестор, бізнесмен, автор книги-бестселера „Багатий тато, бідний тато” („Rich Dad, Poor Dad”) і бізнес-гри „Грошовий потік” („Cash Flow”).

² Автомобіль класу гран-туризму, який вироблявся у 1962–1964 рр. для перегонів. Його початкова вартість становила 18 тисяч доларів.

Крім матеріальних активів, є ще нематеріальні та цифрові активи. Першими можуть володіти навіть діти, якщо розроблять комп'ютерну гру, напишуть музичний твір для фортепіано, знімуть короткометражний фільм або щось винайдуть (усе це повинно мати певну цінність). Нематеріальні активи захищаються авторським правом, тому, перш ніж подивитися „піратський” фільм і завантажити з торрент-трекера пісню улюбленого виконавця, потрібно усвідомити, що це крадіжка. До цифрових активів можна віднести різні види **#криптовалюти**¹.

Акциз – походить від французького слова „accise”. Це **#податок** на товари, які купують дорослі (алкогольні напої та сигарети), ввозяться з-за кордону, а також деякі коштовні товари. Як і інші податки, він надходить до бюджету та використовується на різні потреби держави, утім, має ту особливість, що збільшує вартість товарів і через це їх менше купують. Якщо **#ціна** пачки сигарет

¹ У світі їх налічується понад 2 тисячі.

становить 50 гривень, а акциз – 5 гривень, то покупець заплатить 55 гривень, з яких виробник сигарет 5 гривень віддасть у бюджет.

Сплата акцизного податку перекладається на споживача – у вказаному прикладі на людину, яка має шкідливу звичку палити. Тому, збільшивши розмір акцизу на сигарети до 20 гривень (вартість пачки буде становити 70 гривень), можна змусити відмовитися від паління. На деякі товари наклеюється спеціальна акцизна марка, яка свідчить, що товар легальний і з нього буде сплачено податок. Це не стосується автомобілів, електроенергії, бензину і дизельного пального, з яких також акциз стягується, але акцизна марка не наклеюється.

#перевірка_акцизних_марок

Акція – #цінний_папір, цінність якого визначається тим, що можна стати одним із власників компанії, управляти нею, отримувати частину прибутку (дивіденди) або майна, якщо вона збанкрутує (припинить існування через борги). Утім, маючи одну або кілька акцій, прибуток буде мізерний, а права щодо управління та розпорядження майном – дуже обмежені. Адже таких же власників цінних паперів

(акціонери) є багато. Кількість акцій, яка дозволяє керувати компанією, називається контрольним пакетом. Зазвичай він становить 50% випущених акцій плюс одна.

Акції не продаються в супермаркеті. Торгівля цінними паперами здійснюється в спеціальних установах – **#фондових_біржах**. Там же визначається їх вартість (курс), що постійно змінюється. Коли в компанії збільшується виробництво товарів, а разом із ним прибуток, то курс акцій зростає (через спад економіки прибуток скорочуються й він знижується). Тобто в спекотне літо зі збільшенням виробництва напоїв курс акцій The Coca-Cola Company зростає й можна розбагатіти, отримавши великі дивіденди.

Слово „акція” має інше значення, яке так чи інакше пов’язане з **#фінансовою_грамотністю**. Мова йде про знижки, які надаються в торговельних центрах, магазинах і супермаркетах для того, щоб дати змогу продавцю збільшити обсяг продажу товарів або заручитися „вірністю” покупців. Вони бувають сезонні, за більшу кількість придбаних товарів або їх гіршу якість, на якийсь застарілий товар. Недобросовісний продавець, користуючись довірою покупців, може наперед підвищити **#ціну** товару і потім її зменшити, видаючи ніби за знижку.

Аудит – походить від латинського слова „audit” і означає „слухати”. Це перевірка того, як формується

#прибуток і здійснюються **#витрати** на **#підприємстві**. Він проводиться сторонніми та незалежними людьми (аудитори), щоб показати власнику реальний стан справ на підприємстві (чи немає крадіжок, сплачуються всі податки, виконуються договори тощо). Якщо відійти від фінансової термінології, то аудитом є перевірка домашнього завдання в школі, де „станом справ на підприємстві” виступають знання.

Аукціон – походить від латинського слова „auctio” і перекладається як „збільшення”. Це спеціально організоване місце, де продаються товари, за які торгуються покупці. При цьому власником стає людина, яка запропонувала найвищу **#ціну**. Зазвичай аукціони проводяться для продажу унікальних речей (дорогоцінні вироби, витвори мистецтва, раритетні автомобілі, антикваріат тощо). Найбільш відомі аукціони у світі – Christie’s та Sotheby’s, де продаються товари вартістю десятки або сотні мільйонів доларів.

Аукціони проводяться й в інтернеті, тоді вони називаються онлайн-аукціонами. На них можна купити цілком звичні товари, але має виконуватися та ж умова – до встановленого дедлайну (час, коли закінчується аукціон) власником лоту (товар, за який торгуються покупці) стає той, хто запропонував найвищу ціну. Буває, що метою аукціону є не тільки отримання доходу, а й збір грошей для **#благодійництва**. Його можна організувати в школі або на подвір’ї будинку, де лотами будуть бабусині пиріжки або малюнки.

Аутсорсинг – англійською мовою „outsourcing” (від скорочення виразу „outer source using”, що в перекладі означає „використання зовнішнього джерела”). Це передача однією компанією певної роботи іншій компанії, яка її краще виконує. Використовується, якщо потрібно щось зробити один або кілька разів, і дає змогу зекономити гроші на найманні на роботу працівників, їхньому навчанні, купівлі обладнання та сплаті **#податків**. Найчастіше в аутсорсинг передаються послуги з друку документів, ремонту комп’ютерів, прибирання й охорони.

Використання аутсорсингу є хорошою нагодою для дітей заробити гроші. Вони можуть домовитись із сусідами вигулювати собак, допомагати по господарству, ходити за покупками тощо. За це діти отримуватимуть певну винагороду, а дорослі – матимуть більше вільного часу. Утім, не всі послуги можуть підпадати під аутсорсинг, як-от виконання домашнього завдання однокласникам або складної роботи, яка шкодить здоров’ю і змушує пропускати уроки в школі. Контролювати такий заробіток повинні батьки.

ЗАПИТАННЯ:

1. Чи можна скористатися **#абандоном** щодо домашнього завдання, яке з’їла собака?
2. Яку суму грошей необхідно заплатити **#авансом**, якщо продавець не вимагає передоплату за товар?
3. Що відноситься до **#активів** сім’ї?

4. Як **#акцизний_податок** може змусити людей менше палити?

5. Чим відрізняються **#акції** на **#фондовій_біржі** та в супермаркеті?

6. Для чого проводиться **#аудит** на **#підприємстві**?

7. Як стати переможцем **#аукціону**?

8. Які послуги можуть підпадати під „дитячий” **#аутсорсинг**, а які – ні?

Б

**#багатство #банк #банківська_таємниця #банкір
#банкноти #банкрутство #бартер #безвізовий
_режим #безготівкова_оплата #безробіття #бідність
#бізнес #бізнес-омбудсмен #бізнес-план
#благодійність #борг #брокер #бюрократія**

Багатство – усі гроші та майно сім’ї. Воно означає достаток, велику кількість чогось, що дуже цінне та важливе. Більшість людей багатство пов’язують зі щастям – станом цілковитого задоволення життям і відчуттям безмежної радості. Тоді скільки грошей або майна потрібно мати, щоб бути щасливим? На це питання відповів лауреат Нобелівської премії з економіки Деніел

Канеман (Daniel Kahneman)¹. Він дослідив, що в США рівень задоволення від життя росте до тих пір, поки **#дохід** не перевищує 75 тисяч доларів (у різних державах ця сума може бути іншою).

На думку Деніела Канемана, чим менший дохід у людини, тим частіше вона буває засмучена і тим більше схильна до депресії. **#бідність** збільшує переживання від хвороби, пограбування, розлучення та інших невдач. У міру того, як сума доходу росте, збільшується здатність людини відчувати щасливі моменти в житті. Але при перевищенні доходу в сумі 75 тисяч доларів людина, так би мовити, „купує” щастя через різні речі (брендовий одяг та взуття, найновіший смартфон, вечеря в ресторані категорії Michelin²), які дають позитивні емоції.

Абрахам Маслоу (Abraham Maslow)³ щасливими називав тих, хто задовольняє свої **#потреби** – фізіологічні (голод, спрага і сон), безпеки, спілкування, любові, поваги та самореалізації. Не всі ці потреби залежать від багатства, але, володіючи ним, можна стати щасливим, дотримуючись деяких правил. По-перше, варто купувати не речі, а нові враження від життя. По-друге, люди

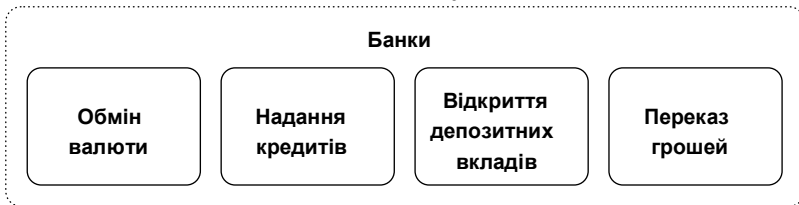
¹ Ізраїльсько-американський психолог, один із засновників поведінкової економіки (вона пояснює ставлення людини до ризику при прийнятті рішень щодо розпорядження грошима).

² Ресторани, де готують дуже смачні страви, їх ще називають „висока кухня”.

³ Американський психолог, автор „піраміди Маслоу”, яка визначає різні людські потреби.

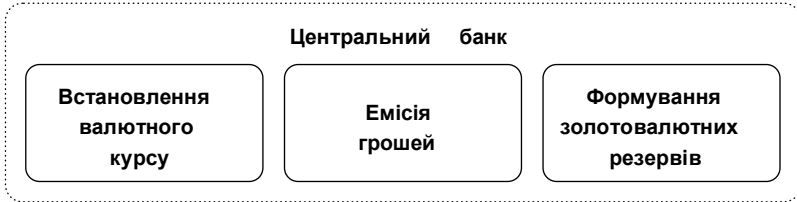
відчувають себе щасливішими, коли витрачають гроші на інших. По-третє, позитивні відчуття від купівлі будуть більші, якщо робити це рідше.

Банк – походить від італійського слова „banco” й означає „стіл”. Колись у торговельних й інших районах міст Італії за невеликими столами сиділи міняйли, які обмінювали гроші в мандрівників і торговців. Пізніше з’явилися нові види послуг, у яких гроші давалися під проценти на певний період (кредит). Відтак слово „banco” перетворилося у „banca” і з італійської перекладається як „банк”. Ним є фінансова установа, де можна обміняти іноземну валюту, відкрити банківський рахунок, позичити гроші та отримати якісь інші послуги.

Через банки здійснюється постійний рух грошей між людьми, підприємцями, підприємствами й іншими державами. У кожній державі є десятки або сотні різних банків, а керує ними центральний банк (в Україні він називається Національний банк України і позначається аббревіатурою НБУ). Його функції не такі, як у звичайних банків, а саме: визначення вартості національної валюти щодо іноземної (валютний курс); друк паперових купюр і карбування металевих монет (емісія); формування

запасів іноземної валюти, а також їх використання в період кризи.

Банківська таємниця – інформація про клієнтів, яка відома тільки **#банку**, розголошення якої може завдати їм шкоду. Коли відкриваються банківські рахунки, позичаються гроші та надаються інші послуги, то передаються особисті дані. Також банку відомий рух грошей на рахунках клієнтів. Якщо довірили якусь таємницю (хто розбив вікно або з’їв усі цукерки), то потрібно її зберегти. Так само банку забороняється надавати будь-яку інформацію про своїх клієнтів (за винятком випадків, якщо її затребує суд або поліція).